

Néplámpa

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KÖNYA LAJOS.

MEGJELENIK	
10 nap délután vasár- és ünneppal kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rakóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben hához hordva	
egész évre	82.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-
Vidékre postán küldve	
egész évre	92.-
fél évre	18.-
negyed évre	9.-

A Brenta völgyében visszavertük az olaszokat

Vezérkarunk jelentése. A Brenta völgyében biztosító csapataink visszavertek egy olasz előretörést.

Albániai déli frontunkat erős ellenséges erők nyomással a Berat-Fieri vonalon át visszavontuk. A harc érintkezés tegnap reggel óta nagyon laza volt.

Visszavert heves francia támadások.

Német hivatalos jelentés. Nyugati harter: A német tróntörökös hadserege: A franciák folytatták heves részleges támadásait. Noyontól délnyugatra és az Aisnetől délre több ízben nagy erővel támadtak és megvetették lábukat az Authentitől nyugatra levő Port és Desloges nevű majorokban, valamint a Longponttól északra levő régi francia árkokban. A csatlakozó szakaszokon tüzeléssel vertük vissza a támadást. Chateau-Thierrytől nyugatra sikeres előretörés során foglyokat ejtettünk. Reims mindkét oldalán élénk ellenséges fel-derítő tevékenység.

Alvrecht württembergi herceg hadserege: A Sundgauban Lurgitzentől északra rohamcsapataink a francia árkokból foglyokat hoztak magukkal.

Az olasz front nem kapcsolódott ki a központi hatalmak kombinációjából.

Zürich, jul. 11. A Temps a harterei helyzetről írt cikkében utal arra, hogy az osztrák-magyar hadsereg az olaszországi offenzíva alkalmával korántsem egész erejét vetette harcba s ennél fogva döreség lenne azt hinni, hogy az olasz front tartósan kikapcsolódna a központi hatalmak kombinációjából.

Mi a célja az olaszok hadműveleteinek?

Genf, július 11. A Temps katonai munkatársa tudni véli, hogy az olaszok a Piaven túl nem kezdenek tervszerű hadműveletet; mert az osztrák-magyar hadsereg nemcsak elegendő tartalékkal rendelkezik arra, hogy az ellenségnek ilyen rendszeres offenzív műveleteit elhárítsa, hanem arra is, hogy a hegyi fronton maga menjen át támadásba. Az olaszok tehát a francia lap szerint a Piavenál megerősítik állásaikat s angol és francia segítséggel kísérletet tesznek arra, hogy észak felé szorítsa a Trentinóban, az asiagói fensíkon s a Brenta és a Piave közt szívósan megállott ellenséget.

Londonban inzultálták Kerenszkijt.

Stockholm, július 20. „Folkets Dagblad Politiken” egy eddigelé eltitkolt incidensről emlékszik meg amely Kerenszkij londoni tartózkodása alkalmával történt. Esszerint a munkáspárt kongresszusán Kerenszkij beszéde után felállott egy delegátus, eképen nyilatkozott:

— Először is szeretném tudni, kit is reprezentál tulajdonképpen Kerenszkij ur, — másodsor pedig kérdem, mért van itt csak Kerenszkij, mért nem inkább Troelstra?

Az elnök megkorholta a delegátust, minthogy az ilyen kérdés oly kiváló személyiség jelenlétében, mint Kerenszkij durva inzultust jelent. Erre zajos jelenetek következtek mire a baloldalt szocialistákat a kongresszusból kizárták.

Epstein Mór cipőmilliomos levele barátjához, Rab Raupe másik cipőmilliomoshoz.

Tisztelt Szaktárs!

Folyó hó 4-én kelt becsesére örömmel értesitem, miszerint kilátás van arra, miszerint olyan rendelkezést fognak kibocsátani, miszerint a maximális cipőárak egyelőre nem lépnek életbe. Egyelőre: az annyit is jelenthet, hogy sohasem. Sőt: a bőr- és cipőárakat, melyek tudvalevőleg silányul alacsonyok, hivatalból fogják fel- emelni, hogy rajtunk, szegény hadimilliomosokon segítsenek.

Mit szól mindezekhez Ön, tisztelt Szaktárs?

Magunk közt szólván: éljen a mi derék kormányunk! De még inkább éljenek szeretve tisztelt szaktársaink ott Budapesten a magyar szent korona országai cipőközpontjában, vagy a magyar korona országai szent cipőközpontjában, vagy hol is tiszteljem meg őket a szent szóval? Minden cipőkereskedőnek legyen meg a maga milliócskaja minden esztendőben, ez a jelszó és úgy látszik, nálunk általános örömet okoz, ha minden szaktársnak megadja a nemzet a minden évi millióját. Az sem utolsó dolog, hogy a bőrkereskedők másik milliót tesznek el évente, persze fejünkint. Hull most az aranyeső bőven, csak ki kell állani és kitartani a cipőt meg a bőrt. Potyog bele bőven. Igaz ugyan, némely felégedetlen elemek azt akarják ránk fogni, hogy mi, a különféle bőrös szaktársak úgy leszünk milliomosok, hogy lehuzzuk a közönség bőrét, hogy a közönség bőre arán hoz a bőr nekünk milliókat! Ez azonban aljas rágalom. A bőrre mindenkinek megvan, erről napról-napra jobban meggyőződhetünk hiszen egyre több és több lesz látható a rongyos publikumbőrökből. Minap láttam egy egész intelligens családot mezitláb; a bőre igenis mindenkinek

megvolt. Hát akkor mit panaszkodnak?

Soraim elején hivatkozott becsesében azt kegyeskedett kérdezni Szaktárs Ur, lehet-e még az árakat feljebb emelni? Balgatag kérdés! Hol van az az ár, melyet feljebb emelni nem lehet? Csak az ökör olyan ökör, hogy ma is ugyanannyiért adja oda a bőrt, mint máskor. Nekünk már van magunkhoz való eszünk. Emlékezzék rá vissza, tisztelt Szaktárs, hogy sikerült az eddigi áremelkedést kisorfolni? Először eldugtuk az árut és azt mondtuk, most „anyaghiány” van. A közönség lábáról levedlett a cipő, elhitték, hogy csakugyan anyaghiány van. Mikor már nagyon zúgtak, előállottunk az eldugott áru egy részével.

Később megint eldugtuk az árut, megint kezdtek a tekintetes, nagyságos és méltóságos lábujjak a cipőből kikandikálni, akkor ismét lett egyszerre áru. De most már fokoztuk az örömet: ha a százkoronás cipőnek olyan nagyon megörültek, gondoltuk, milyen nagy örömet fogunk okozni a kétszáz koronás cipőkkel! Dupla ár: dupla öröm (és dupla haszon; de ezt ne mondja senkinek, ezt nálunk a hatóságok még nem tudják).

A legközelebbi alkalommal ismét dupláztuk az örömet, 400 koronáért adtuk a cipőt, ismét általános volt az öröm, csak ön, tisztelt Szaktárs, volt szomorú, mert ön azt mondotta, adjuk a cipőt 500 koronáért. Leszavaztuk és jól tettük, mert dupla vagy semmi. Semmi nem lehet, drágítani okvetlenül kell, tehát csak duplázni lehet. Es lássa, tisztelt Szaktárs, nekünk volt igazunk, a dupla vagy semmi pártnak, mert most ismét dupláztunk és bátran felemelhetjük a cipő árát 800 koronára. Majd meglátja, micsoda ragyogó arccal

fogják a boldoghalandók ezt az árat is megfizetni!

Szaktársi üszinte üdvözléssel jegyzek:

Epstein Mór

Sürgönycim: Cipőpalota.

U. i. Egy hét óta ismét szabadon járok, letelt az a bizonyos három hónap. Hát Ön hogy áll azzal a kis hat héttel?

A másolat hitelül:

Van, de még sincs muzeum!

Mezőgazdasági muzeumot kérünk Szabadkának.

(Saját tudósításunk.) Most van öt éve, hogy Szabadka város közgyűlése nagy örömmel hivatalosan átvette a Vojnich Oszkár-féle muzeumot, amelynek hírére egész Európából jöhettek ide Szabadkára idegenek is, ha a várost valamivel világosabb egy ember vezetné. De erről jobb nem is beszélni! Mégis a torkunkat úgy szorongatja valami, amit el akarunk mondani, ha nem is hallgat ránk senki.

A muzeumot most évente 5-6 ezer ember, de legnagyobb részben kisgyermek, vagyis gyerek látogatja. Pedig milyen praktikus irányban lehetne kifejleszteni ezt a muzeumot, melynek ugyan különböző osztályai vannak, de csak a néprajzi van rendezve és nyitva! — Könyvtárában kb. 35,000 könyv van — elzárva.

De hogy a Szabadkát legjobban érdeklő dologról beszéljünk: egészen nagyszerűen lehetne felhasználni ezt a muzeumot a szabadkai gazdaközönség tudásának a fejlesztésére, a kedvező körülmények folytán. Mért ne lehetne pl. a palicsi földművelőiskola egyik tanára, aki ugyanis ért a földműveléshez, — a muzeum mezőgazdasági részének a vezetője? Mozgóképes, vetítéses előadásokkal ismertetni lehetne a különböző káros és hasznos rovarok természetrajzát s meg kellene tanítani a népet a védekezésre.

A gabonafajok és egyéb ültetvények nemesítését be lehetne itt mutatni. Volnának mintaképek, melyeknél az eredményt ki lehetne próbálni. Nagyon szépen be lehetne mutatni mindefféle magnemesítést.

Szabadkán ennek a mezőgazdasági résznek kellene a főnek lennie és emellett mint valami ritka látványosság szerepelne Vojnich Oszkár exotikus gyűjteménye, mely inkább a forró égvégi népek életét mutatja be. A muzeumban most ez a fő: büszkén mutogatjuk a hátugombolós kíváncsi tacsókknak a szerezésen királylány ki-pottyant zápfogát, vagy a pápuák magukszötte erős ruháit, de ugyanakkor a szabadkai, a bácskai népet semmi gazdasági ismeretre nem tanítjuk s elzalasztjuk ezt a szórakoztatva oktató alkalmat is, mert itt az a fő, hogy kiki elérjen a husosfazékgig és abba bele- rakja első mancsait s vicsgorog hátra a többiekre, mialatt a nép kinlódik és rázza az öklét.

Mi lesz a liszttel?

A polgármester távirata a közlelmezési miniszterhez.

(Saját tudósításunk.) A kincses Bácskában eddig sem volt irigylésre méltó az ellátatlan lakosság helyzete, de az a fejtelenség és bizonytalanság, amely most észlelhető egy cseppet sem nyugtathatja meg a máról-holnapra élő embereket.

A közlelmezési miniszter ugyan is mindaddig nem gondoskodott a szabadkai ellátatlanok lisztzükségletéről, holott köztudomású, hogy csak július hó 15-ig hagyták meg a készleteket és július 16-tól már az új termésből kellene fedezni a szükségletet.

Szabadkán kb. 20,000 az ellátatlan lakosság száma, akik lisztjegy ellenében jutottak kenyérükhöz, de ehhez a számhoz július 15-ike után még hozzá jön az a 30,000 is, akik vásárlási igazolvánnyal szerezték be szükségletüket. Pár nap múlva tehát mintegy 50,000 ellátatlan ember lesz liszt nélkül Szabadkán.

A miniszeri rendelet megegyezik ugyan azt, hogy az ellátatlan lakosságnak vásárlási igazolványt állítsanak ki szept. 30-ig való érvényre, de a vásárlás csak akkor volna lehetséges, ha a Háditermény raktáraiban tárolva volna a szükséges gabonamennyiség, de akármennyire is sürgetik a cséplést, ez a mennyiség az új termésből erre az időre nem lesz meg, annál is inkább, mert első sorban a hadsereg szükségletéről kell gondoskodni.

Szabadka büne és a budapesti

Városi Színház reklámja.

A fővárosi lapok színházi rovatában olvashattunk néhány soros híradást a Krisztus című passiójáték előadásáról. „A Krisztus iránt igen nagy az érdeklődés, — irták a lapok — nemcsak Pesten, hanem vidéken is, úgy, hogy valószínűleg különvonatok szállítják egyes vidékekről a közönséget a fővárosba.”

A Krisztus című darabot most kritikán kívül hagyjuk, de nem mehetünk el szónéklül ilyen reklám mellett, melyet a Városi Színház a vidéki városok — így első sorban Szabadka — hibájából elkövet. Abból a néhány sorból, hogy „különvonatok szállítják

Szabadka város polgármestere felelőssége tudatában és a lakosság ellátása érdekében már több lépést tett és a lakosság szükségleteinek a fedezésére, a közlelmezési miniszternek most táviratilag egy lehetséges megoldást ajánlott.

A távirat annyira a közérdekbe való, hogy azt teljes egészében közöljük:

Főméltóságú Windischgrätz Lajos herceg, közlelmezési miniszter urnak Budapest.

Szabadka város ellátatlan lakossága részére július 16-tól kezdve semmi liszt sem áll rendelkezésre, előrelátható legsúlyosabb következményekre való tekintettel kérem Főméltóságodat, méltóztatásod megengedni, hogy az ellátatlan lakosság lisztzükségletének fedezésére addig is, míg a rendszeres lisztkiutalás megindulhat, esetleg a Háditermény ellenőrzése mellett a hatóság új gabonát vásárolhasson és azt megőrölve a megállapított fejkvóta szerint kiadhasssa. Az idő előrehaladottságára való tekintettel kérem Főméltóságod legsürgősebb távirati intézkedését.

A polgármester.

Kíváncsian várjuk, hogy lesz-e eredménye a polgármester táviratának és ahogy a közlelmezési böcs intézői belátják-e, hogy csupán rendeletekkel még nem lehet az ellátatlan lakosság lisztzükségletét kielégíteni.

egy-egy vidékekről a közönséget a fővárosba”, kiolvashatjuk vidéki városaink megbocsáthatatlan bünetét: a kulturával szemben tanúsított nemtörődömséget.

Ugyanez a néhány sor azonban, amellyel, hogy kifejezi a vidékiek kultúrzsomját, az egész világ előtt szegyenbe hozza a vidéki városok vezetőit, akik sokszor évek hosszú során át mitsem hajlandók tenni a haladás érdekében.

Ilyenkor ökolbe szorul a kezünk és azon töprengünk, vajon mi lehet az oka annak, hogy Thilia istenasszony nem tudja meghódítani többek között a szabadkai polgármestert?

Szterényi József — báró.

A király Szterényi József kereskedelmi miniszternek és törvényes utódának valamint örökbefogadott fiának, dr. Szterényi Sándor kereskedelmi miniszter tanácsosnak és utódainak a brassói előnévvel a magyar bárói méltóságot adományozta.

Ez alkalommal érdekesnek tartjuk annak a megemlékését, hogy Szterényi, azelőtt Stern, a magyar kereskedelmi minisztérium u. n. átréformálásával teljesen átjárt az új magyar iparfejlesztést a zsidóság kezébe.

Három új iparfejlesztési szakosztályt létesített, amelynek főnökei 13 próbas zsidók.

A XXIV. szakosztály főnöke dr. Fodor Jenő (zsidó), helyettese dr. Inkei Viktor (zsidó); a XXVI. szakosztály főnöke Ladányi Jenő

(zsidó), a XXVII. szakosztály főnöke Kallós Bertalan (zsidó).

S hogy a többi iparosztályban is ott legyenek az őrszemek, a XXIII. szakosztály élére tette a fiát, dr. Szterényi Sándort, akinek a helyettese Fekete József (megkeresztelkedett zsidó, szabadkóműves); a XXV. szakosztályba behozta főnökhelyettesnek Harkányi Józsefet (megkeresztelkedett zsidó, szabadkóműves)

Az V. szakosztály élére helyezte a zsidó Beke Józsefet, a XIV. szakosztály főnökségét a megkeresztelkedett zsidó Korányi Káimaura bizta, a XVII. szakosztály főnökének helyettesévé a zsidó dr. Lukács-Lessner Richardot tette, a XX. szakosztály főnökhelyettese az ortodox dr. Dócs S. Sándor

lett, míg a XXII. szakosztály élére a megkeresztelkedett zsidó dr. Fenyvessy József került.

E nagy művét végül azzal koronázta meg, hogy a XXXIII. szakosztály mellé, amelynek főnöke a megkeresztelkedett zsidó szabadkóműves dr. Papp Dezső, külön törvényelőkészítő bizottságot szervezett és ennek tagjaivá 7 szabadkóműves, zsidó galileistát nevezett ki.

Ennél borzalmasabb büntényt még nem követelt el államférfi a keresztény magyarság ellen.

Az embernek ökolbe szorul a keze és elfacsarodik a szíve, de nem tudja, hogy a Szterényiekre haragudják-e jobban, vagy a saját fajtájánk öngyilkos tunyaságára.

Még 70 métermázsa zsir kellene.

(Saját tudósításunk.) Minden napra egy kicsi; az egyszeri tyuk módszerével: mindennapra egy tojás. De egyszer aztán a tyuk is abban hagyja, nem bírja tovább.

Igy vagyunk Szabadkán a zsir önkéntes felajánlásával, illetve önkéntes kivetésével. A sok vagyon hiányzó, illetőleg követelt zsirból még csak mintegy 70 métermázsa nem gyűlt egybe, pedig négy rendőrkapitány buzgólkodott előteremtésén.

Dobó Árpád rendőrkapitány már el is készült a maga körzetével. A napokban fejezik be a munkájukat Alapffy, Tary és Domokos kapitányok, de a jelekből ítélve nem jön össze 70 mm. Ahol nincs ott ne keress! Főlöslleges zsirja ugyan melyik gazdának van mostanában?

Lesz zsák a csépléshez.

A közlelmezési hivatal vezető miniszter, herceg Windischgrätz Lajos rendeletet küldött a vármegegyek alispánjaihoz, hogy utasítsák a gazdákat a korai cséplés megkezdésére. A miniszter megjegyzi, hogy emez intézkedést a terménykészletekben beállott nagy fogyatékoság, mely a hadsereg és a polgári lakosság szükségletének fedezését veszélyezteti, teszi szükségessé.

A miniszeri rendelet azt mondja, hogy a zavarok elkerülése végett feltétlenül szükséges a korai cséplés legelővidebb időn belül való megkezdése úgy, hogy e hó 15-től kezdve a malmok már örölhessenek legalább öszi árpát. Intézkedik a miniszeri rendelet abban az irányban is, hogy a gazdáknak zsákok álljanak rendelkezésükre.

Ezenkívül a kormány 10 naponként esökkenő külön szállítási prémiumot is kiutalt a korai cséplélt termékek beszolgáltatónak.

— Az udinei eszperantisták üdvözlötte a szabadkai khoz. A meghódított Olaszország legnagyobb városából, Udinéből, az eszperantisták, akik a közelmúlt napokban tudomást szereztek arról, hogy Szabadkán a háboru alatt sem hanyatlott alá az eszperanto iránti érdeklődés, most ezuton küldik üdvözlötlüket a szabadkai eszperantársaknak.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetés.** Az ellenséggel szemben kitűnő szolgálataért a legfelsőbb elismerést kapta Oláhándor 23. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagy, ugyanazt az elismerés előtt teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül kapta Faragóándor, egy hadosztály kiképző főhadnagynál beosztott 6. honvéd gyalogezredbeli tartalékos hadnagy.

— **A Ferenc József-rend lovagja.** király *Molnárffy Béla* 4. honvéd századvezetője, századosnak, egy zászlós parancsnokának, különleges alkalmazásban teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a hadiszertmennyel adományozta.

— **Sztantics György temetése** tegnap délután 5 órakor temették a hirtelen elhunyt világbajnokot. Temetésén a város képviselőiben dr. Kiss József és dr. Völgyi János vett részt, ott volt a városi tisztviselők kara, az önkéntes mentők és a tüzoltók, valamint a szabadkai sport egyesületek teljes számmal megjelent képviselői. A tragikusan elhunyt világbajnok poporsóját nagy közönség kísérte szolgálatán megnyilvánuló részvétellel.

— **Kinevezés** *Tarcsai Dell'Adimi Géza* a 8. huszárezredbeli számfőhadnagyt, beosztva a vezérkarhoz, a király 1916 augusztus 1-ével 15. szeptember 1-től számítandó kiegészítéssel a vezérkari területben századosá nevezte ki. *Boszik Pál* a 23. gyalogezredbeli főhadnagy századosá, *Seidl János* 23. gyalogezredbeli hadnagy főhadnagyrá lépett elő.

— **A gazdák dohányszükséglete.** A kormány elrendelte, hogy a dohánygazdák dohányt kapjanak. A dohánygazdáknak szánt dohány elosztásával a gazdasági egyesületeket bízták meg. Most keserves munkások érkeznek az ország egyes részeiből, arról, hogy a gazdasági egyesületek csak azoknak adnak dohányból, akik az egyesület tagjai. Nagy méltánytalanság ez mert hiszen a kormány nem az egyesületi tagokat akarta honorálni, hanem azt akarta, hogy minden gazdának jusson a kiosztott dohányból. Erdemes volna a gazdasági egyesületeket felhívni arra, hogy ne tegyenek kivételeket a gazda és a gazda között, mert az ilyen csekély jelentőségű ügyekben illetetlen elégtelenségek szoktak keletkezni.

— **Olcsó töltény a szabadkai vadászoknak.** A Magyar Vadászok Szövetsége szabadkai csoportjának megalakulásával igen fontos vadászkereskedést oldott meg. M. V. O. Sz. ugyanis gondoskodott róla, hogy tagjait a mai nehéz időkben a tölténybeszerzés körüli nehézségektől megkímélje a lehető legkevesebb töltényrel, illetve a mai lánckereskedés útján forgalomba hozott 120 és 150 töltény helyett 0.50 K-ás 120-as töltényeket. A M. V. O. Sz. 6 millió töltényt kötött le egyaránt; ebből tagonként 600 töltényt kész és 600 db. üres hüvelyt bocsátott a közönség rendelkezésére. Szabadkán tudomásunk szerint 100-120 tagja van a szövetségnek.

Statárium a villamoson.

— Apró gyerekek bedobálták az ablakokat. —

(Saját tudósításunk.) Csak tegnap adtunk hírt arról, hogy egy katoná mint vett elégtételt a statárium szabályai szerint a Palics-felé haladó villamoson. De míg az egy katoná jogos felháborodása volt egypár németül váncogó alak elítélendő henevész és magartatlansága miatt, addig a tegnap délután történt eset sokkal szomorúbb képet tár elénk, mert a gyermekek romlottságáról és a háború okozta neveléshiányról tesz élénk bizonyosságot.

Történt ugyanis, hogy Radonovác mellett egy csónó legeltető gyerekek az egyik Palics-felé haladó villamost valóságos megostromolták. A romlott utakölykök a villamost, amely szokás szerint tömve volt, nagy kő- és fadarabokkal megdobálták.

A kocsik ablakai sorra töredezték és a záporként potyogó kő- és vasdarabok csak véletlen hogy

súlyosabb sérüléseket nem okoztak a megrémült utasokon. A látványos zavar a vásott kölyköknek nagy mulatságot okozott.

Az első meglepetés után azonban az utasok közül egy ezredorvos hirtelen befékezte a kocsit, egy másik ember pedig kirántotta a „trollnit” a vezetékéből.

Mikor a villamos megállott, a utasok megkérték a kocsivezetőt, hogy azonnal fordítsa vissza a kocsit, mert az elkeseredés a gyerekek ellen tetőpontra hágott.

Ez meg is történt, de mikor a harcias és tettükön még mindig kacagó kölykök észrevették az ellentük irányuló ellenoffenzívát, a közeli votésbe menekültek.

Az utasok közül többen üzöbrevették őket s hosszú és izgalmas hajszá után sikerült négyet elfogni közülük. Felpakkolták őket a kocsira és Palicson átadták a csendőrnöknek a vásott kölyköket.

vetségek s így körülbelül 120 ezer töltény áll rendelkezésükre. Mindazok a vadászok, akik a M. V. O. Sz. nek tagjai, töltényszükségletüket legkésőbb folyó hó 15-ig okvetlenül jelentsék be. *Egrényi Ferenc* (Deák-utca 1.) Akik szükségletüket be nem jelentik, azok az első tölténykiosztásból nem részesülnek. Igazolás végett a tagok vigyék magukkal igazolási lapjaikat.

— **Visszahelyeztek egy ezredet.** Kaposvárról jelentik: A hadügyminisztériumtól értesítés érkezett, hogy eleget téve a város közönsége által kifejezett kívánságnak, a kaposvári 44-es gyalogezredet Reichenbergből visszahelyezte Kaposvárra. A város közönsége a vitéz 44-esek bevonulását nagy díszszel fogja megünnepelni. Sajnos, a mi ezredünket még viszik!

— **Kisiklott egy tehervonat.** Tegnap délután fel négy órakor tehervonat indult a szabadkai állomásról Topolyára. Sokan már nagy vasuti szerencsétlenséget sejtettek, mert 5 kocsi ment el innen: emelődaru, szerelőkocsi, munkáskocsi, szerszámkocsi és a bizottság. Semmiféle nagyobb baj azonban nem volt Topolyán, csak egy tehervonatnak siklott ki 5 kocsija, valószínűen csapágytörés következtében. Nagyobb forgalmi zavar nem volt, a kisiklott kocsikat hamarosan visszaemelték a sínekre.

— **Adóelengedés a fagykárókért.** Az elmúlt napokban több megyében fagykáró voltak. Az 1900. évi 11. t. c. rendelkezése alapján fagykár esetén a pénzügyigazgatóságoknak adóelengedéshez van joguk, éppen azért ajánlatos, hogy mindazok a gazdák, akiket fagykár ért azt a legsürgősebben jelentsék be a pénzügyigazgatóságnál, hogy az megtegye a szükséges intézkedéseket.

— **100 százalékos háborús segély a csendőrségnek.** Mindeztől az összes állami alkalmazottak részesültek háborús segélyben, csupán a csendőrség volt az, amely valamelyes zsoldemeléstől eltekintve, a mai magas árakkal szemben a megélhetést egyáltalán nem biztosító régi fizetésre van utalva, a belügyminiszter végre

rüléseivel a mentők a kórházba vitték.

— **A lógósok munkája.** A lógós katonák legújabb áldozata *Merkovics Antal* csantavéri gazda, aki az éjjel meghalt a szabadkai kórházban. Merkovicot két nappal ezelőtt éjjel lötték agyon a lógós katonák, akik behatoltak udvarába s amint 6 két fiával kiment és megkérdezte mit akarnak, szó nélkül rálőttek s úgy eltalálták, hogy sebébe most belehalt. Ugyancsak lövöldöző lógósokkal találkozott tegnap fényes délután Bajai-szőlőkben *Noszián Géza* hivatalnok és apja, akik kimentek barackot szedni. Először ilyesztő lövést tettek le az ott táborozó lógósokra, mire azok egész sortűzet adtak le rájuk. Szerencsére emberéletben nem tettek kárt.

— **Fenyőfahéj a pipában.** A dohányos embereknek szolgál *Gundai Géza* (Nagyatád) a következő tanácsadással: A világháború alatt sok mindenre megtanított bennünket a nélkülözés. Talán szolgáltatásokat teszek a közönségnek, ha a szenvedélyes dohányzók figyelmét felhívom egy olyan dohánypótló anyagra, melyet mindenki ismer és tudják is. hogy annak alkatrészei bizonyos gyógyszerrel bírnak. Én már egy idő óta naponta evés után két, esetleg három pipa elfüstölésével kísérletezem, mert az itteni trafikokban pipadohányt nem kapni és mondhatom, hogy jobbnak találom, mint az eddigi mindenféle ismeretlen tartalmulevelekből előállított dohánypótlót. Ennek színe is hasonló a valódi dohányéhoz s nem csipi a nyelvet, nem rontja a gyomrot és szájját, nem kábit és még az erős, esuklató valódi dohányt is élvezhetővé teszi. Ez pedig nem más, mint a jó száraz fenyőfa legfelső héja, esetleg vékonyabb kéreg; ha szépen kockára meg van aprítva és kiszáradva, egyharmad valódi dohány, kétharmad fenyőfahéjával keverve, kifogástalan élvezetet fog nyújtani a szenvedélyes dohányzóknak.

— **Két ujságiró beszélget.** Rettenetes, manapság már igazán halatlant módon megdrágult minden. Épen most olvasom, hogy már a kefekötő gyárak is emelték a kefék és a seprők árát.

— **Nagy baj!** Ezután a drágaság miatt már keféket sem lehetnek az emberek.

Szerkesztő: **BERKES MÁRK.**

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezett könyvnyomdáiban Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

méltányolta azokat a rendkívüli teljesítményeket végző kiváló állami alkalmazottak jogos követeléseit és háborús segélyt utalt ki részükre. Ma érkezett is a szabadkai csendőrséghez a leirat, amely a havidíjasoknak a havidíj és korpótdíjhoz, a legénységnek a zsoldhoz mérten állapítja meg a 100 százalékos háborús segélyt.

— **A Szabadkai Kath. Legényegylet** folyó hó 14-én, vasárnap délután 4 órakor, a Kath. Legényegylet helyiségében (IV. kör, Rákóczi ut. 20.) tombolával egybekötve pompás kabaréelőadást rendez, melyre tagokat és vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **Vaskeresztes vitézek** Az ellenség előtt tanúsított különösen kötelességű szolgálatai elismerésül a koronás vas érdemkeresztet kapta *Kondoray Kálmán* tart. őrmester a 6. honvéd gyalogezredben, a vas érdemkeresztet a vitézségi érdm szalagján kapták: *Rheim József*, *Nemes Mihály*, *Vargács Imre*, *Bartos János*, *Gerich József*, *Kocsi Mihály*, *Leibesberger Miklós*, *Megyesi Miklós*, *Szentivánecz Lázár* népfelkelők, továbbá *Ladóczki István* tartalékos tizedes, *Majovszki Nándor* tart. őrvezető, *Hüttenberger Vilmos*, *Schlatter József* népf. őrvezetők, *Schutz Konrád*, *Singer János*, *Gálik István* tart. honvédek valamint *nyien* a 6. honvéd gya. ogezredben.

— **Leesett a mozdonyról.** *Ignác Sándor* 24 éves vasuti géplakatos az egyik javítás alatt álló mozdonyról leesett. Súlyos beíró sé-

LIFKA-MOZI

Szerda—csütörtök

MIA MAY

fenségesen szép szerapa, romek
ujdonsága

Szívünk asszonya
Szerelmijáték 4 felv.

Kezdete 1/2 6 és 1/2 9 órakor.

KORZÓ-MOZI

műsora.

Szerda—csütörtök

Ujdonság sláger

Agyarló ember

Drámai színjáték 3 felv.

Kiváló pótműsor.

Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor,
vasár. és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Mozgófényképszínház.**Korzó-Mozi műsora:**

Szerda—csütörtök: **A gyarló ember.** drámai vígjáték 3 felvonásban. Ujdonság.

Hétfő—kedd: Briliáns művésztársulat, fényes műsor: **Berky Lily, Bózon Gyula** az Apolló kabaré művészei, **Mészáros Alajos** a nemzeti színház tagja és **Beky Kató** kabaréművésznő fellépéssel. Nagyszerű magán számok remek darabok, tréfák, attrakciók.

Tanoncnak

felvétetik egy fiú Szilágyi István fűszerkereskedésében Szabadkán a gázgyárral szemben.

Ujság árusító

emberek,
asszonyok,
lányok,
fiúk

havi fizetéssel,
vagy magas %-al
azonnal felvétet-

nek a

DÉLVIDÉK

kiadóhivatalában.

„Ferravin“**vasas chinabor.**

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábbadozóknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő és vért javító gyógyszer. Szám-alan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. **Decsy Jenő** úr gyógyszerésztárában. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

Ruhafesték,

kitűnő gyártmány 60—70 filléres eladásra 100 levél vételnél 26 korona 1000 levél 24 korona, 10.000 levél vételnél 22 korona per 100 levél. Cipőkrém, olajjégő pohárban, szalmiáksó, mosószer, szilárd szesz legolcsóbb napi árban kapható.

Krausz Ferencz

Budapest, VII. Rózsa-u. 35./b.

Egy teljesen jókarban levő zongora eladó: **Kutuncsics Magdolna IV., kör Nap-utca 257.**

Kihordó kecsis

jó fizetéssel azonnal felvétetik

„Johanna“ szikvizgyárba
Szegedi-út 38,

**Viszketegséget, sőrőrt,
rüh**

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCHELE eredeti törv. védett

**„SKABOPFORM
KENŐCS“**

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Fleschle-t kérjünk. Probatégely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerész-tár I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

Vételnél a SKABOPFORM
védjegyre ügyeljünk!

**Ujságkihordó leány
felvétetik a**

Délvidék kiadóhivatalában.

A világlátásirendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül oszakis

**Tungsram
félwattos lámpákkal**

lehet betartani.

Használjon 25, 40,
60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Ajánlok azonnali szállításra kerek

fehérhusú étkezési

ez évi termésű

tarlórépamagot

folyó árban. Csomagolás önköltségen az árral együtt utánvételeztetik.

Kiss Lajos

Pu-Zobnaticza u. p. Topolya

**Ásvány-,kenő-,
hengerolaj,
gépszijpuhító
zsír,
szijviaszt,
KAPHATÓ**

Kertésznel, miklós-utca
40. sz. Telefon 635. sz.

**Veszünk a legmasabb áron
HASZNÁLT TANKÖNYVEKET**

regényeket, régi újságpapírt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papírból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenként.

Családi és tábori levelezésre 100 papír és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től, 20 fill. igen nagy választék, vízontelárusítók részére papírok, írószeresek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papírkereskedése
Szabadka. Rudics-utca.
Telefon 604 sz.

1/1913. fbizt. szám.

Felhívás!

Felhívom mindazokat, kik palicsi fürdő területén a fürdőidény (május 1-től szeptember 30-ig) tartama alatt bármily címen tartózkodnak és tartózkodásukat még be nem jelentették, hogy bejelentési lapjait az amelyeket a 44404/1898. sz. B. M. rendelet úgy a Palicsi fürdőre vonatkozó szabályrendelet is 24 óra alatt kiállítani rendelkeznek, legkésőbb 24 óra alatt a fürdőigazgatósághoz annál is inkább adják be, mert ellenkező esetben 1879: XL. t.-c. 72 §-a alapján a mulasztók ellen a kihágási eljárást folyamatba tenni leszek kénytelenek.

Váli Gyula,
fürdőigazgató.

Városi tűzoltó laktanyán Szkalá őrparancsnoknál 100 kéve nád E L A D Ó.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:09*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	6:14*
	5:28
Újvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Újvidékre ind. délután	1:34
éjjel	6:26*
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:36
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	3:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Másalmásról érk. délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.

Eladó

egy teljesen új, rövid, bőr mikró bárányszőrű béléssel és szőrme géllel.
felvilágosítás nyerhető a lap kiadóhivatalában.

Elsőrendű Gyertyamosi salómlommentes

tégla

azonnal kapható

Bánó és Bróde
cégénél Szabadka

Újabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhívom mindazokat, kik a fegyveradóra vonatkozó bejelentésüket a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a bejelentésüket 8 nap alatt annyira inkább adják be, mivel ellenkező esetben a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alá — hivatalból fog megállapítottat. Kelt Szabadka, 1918. július 3.

A legújabb egyházmegyei
nyomtatványok
postafordultával a

**Szent Antal
nyomdában**

szerezhetők be